GAZETA KRAKOWSKA

Nro 3.

Z KRAKOWA DNIA 9. STYCZNIA 1811 Roku WE SRODE

Z Drezna d. 20. Grudnia
(Z Gazety Hamburskiey.)

Stany królestwa zgromadzą się d. 6 Stycznia i między innemi uchwalą sposób rekrutowania do woyska. Tayny radzca i Szambelan, Baron Friesen de Rotha mianowany iest prezydentem, stanow Deputowani zieżdżaią się tu z wszystkich części królestwa.

Minister związkow zagranicznych, Baron Senft de Pilsach dał d. 23 z powodu urodzin Króla świetną ucztę.

Z Paryża d. 21. Grudnia.

Oto iest adres, który senat d. 13 uchwalił

„ Nayiaśnieyszy Panie! Nigdy nie widziano głębszych i obszernieyszych planow, otwartszey i wspanialszey polityki W. C. K. Mci, większey staranności o dobro ludow Twoich, iak w ostatnim od W. C. K. Mci poselstwie do senatu. — Rozkazy gabinetu Londyńskiego zgwałciły nie tylko prawo narodow, ale nawet prawo natury, które iest tak dawne i nieodmienne iak świat. Sama natura wyięła morza z pod panowania człowieka; może po nich pływać, ale nie może ich sobie przywłaszczać. Chcieć nad żywiołem panować, który całą zamieszkałą ziemię otacza, iest to kłaść więzy na oba światy i trzymać całą ludzkość w sromotney niewoli. — Przeciw tak oburzaiącemu gwałtowi połączyłeś W. C. K. Mość wszystkie swoie siły. Słusznie rozgniewana Europa pochwala i wspiera W. C. K. Mości usiłowania. — Prowadź, Nayiaśnieyszy Panie, daley świętą tę woynę, która czyni zaszczyt imieniowi Francuzow i iest za niepodległością narodow. Koniec tey woyny uwieńczony zostanie pokoiem świata. Proponowane prawidła od W. C. K. M. przyspieszą pożądany ten cel. Ponieważ iedyni nieprzyiaciele W. C. K. Mci znayduią się na Oceanie, potrzeba zatem, żebyś stał się panem wszystkich bram, przez które Ocean łączy się z prowinciami państwa W. C. K. Mci.„

Z tor pism tyczących się układow z Anglią, a dołączonych do raportu Ministra związkow zagranicznych, który był na posiedzeniu senatu d. 10 przeczytany. (Umieścimy go w przeszłe gazecie.)

„ Pisma tyczące się układow rozpoczętych z Anglią przed woyną Pruską, były iuż ogłoszone. Ostatniem ogłoszeniem w Październiku 1806 roku było ogłoszenie układow rozpoczętych w Paryżu przez Lorda Iarmouth, które po nim prowadził daley i zerwał Lord Laude . . . Ale to ogłoszenie zawieraiac tylko noty urzędowe obustronnych Pełnomocnikow, nie dało poznać należycie okoliczności towarzyszących zerwaniu układow. Wypis z zdaney sprawy swego czasu Cesarzowi i o dwoch rozmowach między pełnomocnikami Fran-

cuzkim i Angielskim przez Ministra związkow zagranicznych, który wtedy poiechał z Paryża za Cesarzem, lepiey rzecz całą wyiaśnia. Przekonać się z tego rapportu można, iż Angliia mogła woynę Pruską odwrocić, lecz nie chciała, i na próżno zapowiadano iey Pełnomocnikowi skutki tey kampanii, i nieuchybne po niey powiększenie się Francyi. Nie zważał na to rząd Angielski, i postanowił tego doświadczyć. We 4 lata poźniey mógł był także uratować Hollandyą. Zobaczemy w pismach układow przedsięwziętych od Ministeryum Hollenderskiego z rządem Angielskim, że Angliia dalsze toczenie woyny nad niepodległość Hollandyi przeniosła, tak iak przeniosła woynę nad ocalenie Monarchii Pruskiey. Przez zaciętość więc Anglii w przedłużeniu tey woyny, ogłoszoney przez nię za wieczną, doszła Francya do takiego stopnia wielkości. Każda epoka odrzuconego pokoiu przez Angliia, stała się dla Francyi epoką chwały i wzrostu iey potęgi.

Układy Lorda Lauderdale.

Wypis z raportu Pełnomocnika Francuzkiego, (Champagny) z do nego Ministrowi Związkow zagranicznych (Talleyrandowi.)

W Paryżu d. 26 Września 1806.

„Na mocy upoważnienia Cesarskiego oświadczyłem Lordowi Lauderdale, iż prędkie podpisanie i zatwierdzenie pokoiu, nimby działania woyskowe do pewnego stopnia stały się ważnemi, może ich bieg natychmiast wstrzymać, i że teraz nadarza się iemu i Anglii piękna sposobność zyskania nazwiska Przywrociciela pokoiu stałemu lądowi, które tem dla Anglii będzie chlubnieyszem, iż uratuie Mocarstwo, będące z nią teraz w woynie, a którego byt zabespieczyć, własny iey interes nakazuie. Uczuł Lord Lauderdale szlachetność tey propozycyi i pożyteczność oney dla iego kraiu. Dodałem, iż chwilę tylko ma na to; i że skoro się woyna rozpocznie, muszą obie strony narazić się na iey niebezpieczeństwa, i że ani on, ani ia nie możemy przewidzieć, iak daleko szczęście Francyi i gieniusz iey Naczelnika mogą zanieść nasz oręż, wpływ i chwałę. Zastanowiwszy się Lord Lauderdale nad tem moiem oświadczeniem, i przypomniawszy sobie moie odpowiedź względem nie możności odstąpienia Dalmacyi, powiedział mi, że wyprawi gońca do swoiego dworu, i prosił mię o powtórną rozmowę. Ta dziś o drugiey godzinie nastąpiła. Do Lorda Lauderdale nadbiegł goniec z Londynu, który mu przywiozł wiadomość o nowym składzie Ministeryum, i instrukcyą tyczącą się układow. Lord ten okazał się bardziey nieodmiennym niż dawniey w podanych przez siebie propozycyach, i postanowieniu żądania paszportu do wyiazdu; przypomniał mi *uczynione mu przezemnie oświadczenie względem niemożności wstrzymania, chyba przez pokoy, ciągnącego woyska Francuzkiego, i gotowego do rozpoczęcia kampanii.* „Coś mi W Pan oświadczył (rzekł do mnie) spytałbym się był o to imieniem rządu moiego; ale iuż dostałem rozkaz od niego; iednakże muszę oddać słuszność rządowi Francuzkiemu, iż on dobrowolnie sam z siebie to oświadczenie uczynił.„

Zaraz po tey rozmowie napisał Lord Lauderdale notę do Ministra związkow zagranicznych, w którey wynurzywszy, iż nie ma nadziei skoiarzenia pokoiu, prosił

go o paszport do wyiazdu.

Odpisał Lordowi Minister związkow zagranicznych z Moguncyi pod d. 30 Września. Wynurzywszy żal, iaki Cesarz, pragnący ukończenia klęsk woyny dla szczęśliwości całego świata, z zerwania układow czuie, zwalił całą winę tego na rząd Angielski i oświadczył: że gdy przeznaczeniem iest Cesarza i ludu Francuzkiego żyć ieszcze w pośrod woien i burzy, któreby polityka i wpływ Anglii wznieciły, polega Cesarz na słuszności swey sprawy, męztwie, przywiązaniu i potędze ludow swoich..... Okaże przyszłość, czyli czwarta koalicya bardziey mu będzie przeciwna, niż trzy poprzednie. Mimo tego iednak, zawsze iest gotow odnowić układy na zasadach umowionych ze znakomitym Ministrem (Foxem), którego śmierć wśrod wielkiego dzieła iego Anglii i światu zabrała.

Układy po pokoiu Tylżyckim

Naprzod iest odpowiedź P. Canninga na uwiadomienie go przez Pana Alopeusa o traktacie Tylzyckim, i ofiarowanie pośrednictwa Rossyi za wiedzą i wolą Francyi. W tey oświadcza Pan Canning, że Król iego gotow korzystać z tego pośrednictwa, byleby mu udzielono osnowę warunkow tego traktatu, i wyłuszczono zasady, czyniące Cesarzowi Rossyyskiemu nadzieię szczerey skłonności Francyi do zawarcia z Anglią pokoiu.

Daley idzie korrespondencya między Xięciem Starhembergiem Posłem Austryackim w Londynie, a Ministeryum Angielskim przy końcu r. 1807, względem skłonienia Anglii do pokoiu morskiego. P. Canning w odpowiedniey nocie wyraził, że Anglia nie może przystąpić do układow z Francyą, dla tego, iż propozycye iey nie obeymuią sprzymierzeńcow Anglii zostaiących w woynie z Francyą, a potem, że Xże Starhemberg wdaie się w tę rzecz nie z upoważnienia dworu swoiego, ale tylko iako uproszony od rządu Francuzkiego.

Układy po zieździe Erfurtskim.

A naprzód list Cesarzow Francuzkiego i Rossyiskiego do Króla Angielskiego.

w Erfurcie d. 12 *Października* 1808.

„ N. Panie! Teraźnieysze okoliczności Europy sprowadziły nas do Erfurtu. Naypierwszą myślą naszą było przychylić się do życzeń i potrzeb wszystkich ludów, i przez prędkie przywrócenie pokoiu z W K. Mością iak nayskutecznieysze wyszukać lekarstwo na nieszczęścia, wszystkie narody trapiące. O szczerey żądzy tego, uwiadomiamy W. K. Mość ninieyszem listem naszym. Ukończyła się długa i krwawa woyna na lądzie w taki sposob, aby się iuż odnowić nie mogła. Wiele odmian zaszło w Europie, wiele kraiów przeistoczonemi zostało. Przyczyna tego pochodzi z wzruszenia i nieszczęść, do których ustanie morskiego handlu wielkie ludy przywiodło. Większe ieszcze, a zupełnie polityce narodu Angielskiego przeciwne odmiany zayśdź mogą. Pokoy więc równie iest interessem ludów stałego lądu, iak i ludów Anglii. Łączemy się dla uproszenia W K. Mości, abyś głosu ludzkiego usłuchał, a kazał namiętnościom umilknąć, i starać się, w chęci dopięcia tego, o pogodzenie wszystkich interessów, zabezpieczenie przez to wszystkich mocarstw istnących, i zapewnienie szczęśliwości Europy, tudzież tego pokolenia, na którego czele postawiła nas Opatrzność. „

Podpisano: Napoleon. Alexander.

)s(

List ten przesłali Ministrowie Francuzki Champagny i Rossyyski Hrabia Romanzów na ręce Pana Canninga do Londynu, przyłączywszy do niego swoie, którym odpisał, że odebrał list dwoch Cesarzów do Króla Angiel: i tegoż dnia przesłał im noty wyrazaiąc, że Król przystaie na kongres w celu układania się o powszechny pokoy, ieżeli sprzymierzone z Angliią kraie będą nań przypuszczone. Odpowiedzieli znowu Ministrowie Francuzki i Rossyyski, iż dwory ich zezwalaią na przypuszczenie do kongressu Królów sprzymierzonych z Angliią, lecz nie mogą przypuścić pełnomocników rokoszanów Hiszpańskich; od czego gdy Anglia odstąpić nie chciała, nie przyszło nawet do rozpoczęcia układow.

Kroki Ministerium Hollenderskiego do rządu Angielskiego w miesiącu Lutym 1810.

Nro. I.

Król do swych Ministrów.

Mości Panowie! Od sześciu tygodni iak bawię przy Cesarzu, Bracie moim, ciągle zatrudniałem się interessami Państwa moiego. Potrafiłem zagładzić w umyśle iego niektóre wrażenia nieprzychylne, lub ie umiarkowałem; lecz wyznać muszę, żem nie mogł pogodzić w umyśle iego trwałości i niepodległości Królestwa z pomyślnym skutkiem systematu stałego lądu, w szczególności zaś, Francyi przeciw Anglii. Przekonałem się, że Francya, pomimo wszelkich względow, postanowiła nieodzownie przyłączyć do siebie Hollandyą, i że iest przekonaną, iż niepodległość iey nie może się przedłużyć, ieżeli woyna morska ciągle trwać będzie. W tey smutney pewności, pozostałe nam tylko nadzieia, iż zaydą układy o pokoy morski. To tylko iedynie może odwrócić bliskie niebezpieczeństwo, iakie nam zagraża; a ieżeli się układy nie uładzą, nic pewnieyszego, że iuż po niepodległości Hollandyi, którey żadna ofiara nie zdoła utrzymać. Widoczną więc i nieodmienną iest wolą Francyi wszystko poświęcić dla nabycia Hollandyi, i pomnożenia przez to, choćby ią to naywięcey kosztować miało, sposobów szkodzenia Anglii. I zaiste Angliia bardzo się obawiać powinna tak wielkiego powiększenia brzegów i marynarki Francyi. Może więc bydź, że to skłoni Anglików do uniknienia ciosu, mogącego bydź dla nich okropnym. — Pozwalam wam wyiawić to zdanie z wszelkim zapałem, iaki potrzebny będzie do okazania rządowi Angielskiemu ważności pozostaiącego mu kroku. Wystawcie mu należycie wszelkie dowody i uwagi, na iakie tylko zdobyć się możecie. Czyncie w tey mierze kroki sami z siebie, bez naymnieyszey o mnie wzmianki. Lecz niemasz czasu do tracenia; pośliycie natychmiast kogo pewnego i ostrożnego do Anglii, i przyślycie mi go zaraz iak, tylko powróci. Donieście mi o czasie, w którym tam stanąć i powrócić może, ponieważ nie mamy czasu do stracenia, i mało nam dni pozostaie. Dwa korpusy wielkiego woyska ciągną ku Królestwu; Marszałek Oudinot iuż wyiechał dla obięcia nad niemi dowodztwa. — Donieście mi, co w skutku tego listu uczynicie, i którego dnia będę mógł mieć z Anglii odpowiedź. „

Nro. II.

Treść instrukcyi daney przez Ministrów Hollenderskich Panu Labouchere w Amsterdamie d. 2. Lutego 1810.

Celem poselstwa, którego się P. La-

bouchere podiał, było wystawienie rządowi Angielskiemu przeznaczenia Hollandyi; że iey byt polityczny zależy od zezwolenia iego na pokóy z Francyą, albo przynaymniey od zmiany środków, użytych przez rząd Angielski względem handlu i żeglugi. — P. Labouchere ma się udać iak nayśpieszniey do Londynu, dla uwiadomienia o tym stanie rzeczy Ministrów Angielskich i inne osoby, któreby usłużyć mogły w zamierzonym celu. Wolno mu iest, gdy tego wymagać będzie potrzeba, wyiawić, że to poselstwo wypełnia za zezwoleniem rządu Hollenderskiego. Niech oświadczy, ze bez zmiany systematu Anglii utrata niepodległości Hollandyi iest nieuchronną. Niech użyie wszystkiego, coby tylko posłużyć mogło do utrzymania politycznego bytu kraiu Hollenderskiego. — Ma wystawić rządowi Angielskiemu korzyści wynikaiące dla Anglii z niepodległości Hollandyi ect. — Jeżeli go przekona, starać się ma zachęcić go, aby się przyłożył do utrzymania polityczney niepodległości tego kraiu, to iest, do zezwolenia na układy o pokoy. — Jeżeliby zaś rozpoczętemi bydź nie mogły, to przynaymniey, aby daiąc zaspokoiaiące zapewnienie o chęciach swoich, uczynił iakoweś odmiany wuchwałach gabinetowych w miesiącu Listopadzie 1807 r. &ct. i około tego naywięcey chodzić powinien.

Nota Margrabiego Wellesleia, oddana Panu Labouchere, d. 12 Lutego.

„Nieszczęśliwy stan Hollandyi oddawna wzniecił w tym kraiu interess i politowanie. Uczucia te wzmagaią się coraz bardziey za każdem powiększeniem się nieszcześć Hollandyi; lecz nie może się Hollandya spodziewać, aby nasz kray czynił ofiarę z własnego dobra i honoru. Natura uczynionego kroku przez P. Labouchere zaledwie dozwala uczynić naymnieyszą uwagę względem powszechnego pokoiu; nie daie nawet pobudki powtorzenia uczuć, z iakiemi się rząd Angielski w tey mierze tak często oświadczał. Można tu atoli powiedzieć, iż rząd Francuzki naymnieyszey nie dał oznaki swoiey do zawarcia pokoiu skłonności, lub odstąpienia w czemkolwiek od żądań, czyniących podziśdzień nadaremną dobrą wolą rządu Angielskiego do ukończenia woyny. Tęż samę uwagę zastosować można do postępowania rządu Francuzkiego w woynie z handlem toczoney, w woynie, w którey on iest stroną zaczepną, i z taką ią zaciętością prowadzi, że ani na chwilę pofolgować nie chce. Niesłusznie notą Pana Labouchere opiewa, iakoby uchwały Rady Angielskiey dały powod do wyrokow Francuzkich przeciw żegludze neutralnych kraiów, gdyż nasze uchwały są dopiero skutkiem wyroków Francuzkich. A gdy z ich surowości nic dotąd nie spuszczono, ani się też spodziewać, abyśmy ze środków osobistey obrony, od własnego bezpieczeństwa naszego wskazanych, cożkolwiek spuścili; lubo zaś cierpienia nieprzyiaciela z własnych iego środków wynikałą, nic z nich przecież spuścić nie chce.

Bez podpisu.

P. Labouchere, przesłał Ministerium Hollenderskiemu rapport pod d. 12 Lutego r. b. w którym zdał sprawę, że przybył do Londynu d. 6 Lutego wieczorem; nazaiutrz zrana prosił Margrabiego Wellesleia o audyencyą, którą miał tegoż dnia po południu. Margrabia, po wysłuchaniu przełożenia całey rzeczy przez P. Labouchere,

przyrzekł wnieść ią w Radzie Królewskiey, i uwiadomić go o skutku. Nastąpiło to dopiero d. 12 Lutego, i na pozyskaney audyencyi odebrał od Margrabiego powyższą notę odpowiednią. W takim stanie rzeczy nie widząc P. Labouchere żadney nadziei pomyślnego skutku dalszych kroków ze strony rządu Hollenderskiego, ieżliby ich Francya nie poparła, osądził iż nie miał iuż potrzeby bawienia na próżno w Anglii, lecz za kilka dni wsiąśdź na okręt, i do oyczyzny powrócić postanowił, ażeby iak nayprędzey Ministrom zdał sprawę ustnie z poselstwa swoiego.

Pod d. 18 Grudnia wydany został następuiący wyrok:

Napoleon, Cesarz Francuzow, Król Włoski, &c. postanowiliśmy i stanowiemy co następuie:

Oddział pierwszy. O rządowey kommissyi dla departamentow wyższey Emsy, uyścia Wezery i uyścia Elby.

Art. 1. Dla departamentow wyższey Emsy, uyścia Wezery i uyścia Elby postanowiona iest rządowa kommissya, która d. 1 Stycznia 1811 urzędowanie swoie rozpocznie. — 2) Kommissya ta składać się ma 1od z Marszałka, Xcia Eckmühl, który zastępuie urząd jeneralnego rządzcy i prezesa; 2re z iednego radzcy stanu, który zawiadywać będzie iako intendent sprawami wewnętrznemi i skarbowemi; 3cie z iednego radzcy stanu, który trudnić się będzie urządzeniem sądow. Audytor rady stanu odbywać będzie obowiązki jeneralnego sekretarza. — 3) Kommissya rządowa opatrzona iest pełnomocnictwem do zarządzania tym kraiem do 1gö Lipca. Ułoży rachunek dochodow i wydatków na pierwsze 6 miesięcy. Pilnować będzie Naszego interessu i przygotuie to wszystko, co tylko potrzebnem będzie, do zaprowadzenia konstytucyynego porządku w trzech tych departamentach. — 4) Kommissya rządowa zgromadzac się będzie na radę i roztrząsać wniesienia radzcow stanu. — 5) Jeneralny sekretarz utrzymywać będzie protokoł iey posiedzeń i przesyłać go Naszemu Ministrowi stanu w Paryzu. —(Trzeci oddział zawiera przepisy d a radzcy stanu maiącego powierzone sobie wewnętrzne interessa i skarb. Czwarty dla radzcy stanu urządzaiącego sądownictwo.) *Piąty oddział.* Jeneralny dyrektor poczt Naszych obiąć ma od 1go Stycznia wszystkie poczty konne i wozowe w 3 departamentach, i te maią bydź na Cesarski Nasz rachunek zarządzane. — *Szósty oddział.* Teraźnieysze urządzenie ceł pozostanie się i zostawać będzie pod rozkazami Jeneralnego Naszego Dyrektora. Nasz Minister skarbowy poda Nam przed 15 Marca roku przyszłego urządzenie służby celny tak nad brzegami, iako też w kraiu, które zgadzałoby się z urządzeniem ceł w państwie Naszem. — *Oddział siodmy.* Trzy pomienione departamenta rządzone bydź maią tymczasowo aż do zupełnego urządzenia podług dawnych swoich ustaw.

(Pod.) *Napoleon.*

Członkami powyższey kommissyi rządowey mianowanemi tegoż dnia zostali: Radzca stanu Hrabia Chaban do spraw wewnętrznych i skarbowych; Radzca stanu Kawaler Faure do urządzenia sądownictwa; P. Petit de Beauverger jeneralnym sekretarzem kommissyi. Audytorowie rady stanu Imbert, Flegny i David dodani są do pomocy Hrabiemu Chaban, a Audyto-

rowie Beckmann - Schor i Salomon Kawalerowi Faure.

P. Bourienne powrocił tu z Hamburga.

Od wybiorczego kolegium w Dizonie sławny Karnot obrany został kandydatem do senatu.

Kawaler Norrois - Monbreton mianowany został dyrektorem policyi w departamentach Rzymu i Trasimeny.

Gdy wiele dam zapisało się do macierzyńskiego towarzystwa w tych departamentach, które nie mają tak zwanych dobrych miast, i gdy wolą iest J. C. K. Mci, aby dobrodzieystwo tego urządzenia rozciągało się na cały kray, przeto postanowiono iest wyrokiem Cesarskim, iż każde głowne miasto departamentowe mieć ma administracyyną radę macierzyńskiego towarzystwa.

W Hoya spalono za 25,000 fr. Angielskich towarow. W Genui palono też towary d. 8 Grudnia.

Od brzegow Menu d. 20 Grudnia.

Listy z Ratyzbony donoszą o maiącem w krotce nastąpić zaślubieniu Xżniczki Thurn i Taxis z Xięciem Esterhazy.

Chłopiec odprowadzał niedawno w Wiedniu officera z latarnią do koszar za miastem będących. Przez drogę śpiewał chłopiec ustawicznie: " Biały nie czarny. „ Przyszedłszy officer do swey stancyi, pytał się chłopca co by to śpiewanie znaczyło. Wyznał nakoniec chłopiec, iż dawał przez to znak rabusiom. Biały nie czarny oznacza officera, a czarny nie biały, cywilną osobę. Chłopiec musiał natychmiast iśdź przed nim z łatarnią do miasta i śpiewać: " Czarny nie biały. „ Na to chasło był officer w rzeczy samey napadniony, lecz zamowiony patrol schwytał wszystkich ośmiu rabusiow.

Podług listow od granic Tureckich W. Wezyr ma bydź z urzędu złożony, ponieważ bardzo był za pokoiem.

Z Londynu d. 15. Grudnia.
(Przez Francyą.)

W Hiszpańskiey południowey Ameryce coraz daley rozszerza się woyna domowa. Sławny Santiago Liniers padł iey ofiarą. On i syn iego rozstrzelanemi zostali. Oto są dalsze otem szczegoły:

Z Rio Janeiro d. 8 Października.

Słyszałeś zapewne WPan o odmianach, ktore zaszły w prowincyi Buenos-Ayres. Nowy rząd surowo postępuie; kazał aresztować Wicekróla Cisnero i członki rady i do Europy odesłał. Dawni Hiszpanie przeciwni są juncie w Buenos - Ayres, ale niedosyć liczni, aby mogli co przedsięwziąść. Już także od wielu miast uznaną została. Miasto Korduba iest iedynem ważnem mieyscem, ktore się ieszcze opiera. Buenos - Ayres posłało przeciw temu miastu woyska. Podług ostatnich doniesień Liniers znaydował się w Kordubie i oświadczył się przeciw juncie, co może dla niego bydź niebezpiecznem. Miasto Monte - Video kłociło się z Buenos - Ayres, a teraz samo iest zaburzone. Dnia 21 Września powaśnili się żołnierze morscy w Monte - Video z dwiema pułkami milicyi; ostatnie zostały rozbroione i rozpuszczone. Pułkownik Morrandi, który iednym z tych pułkow dowodził i wiele innych osób posłano iako więzniow do Rio - Janeiro, ponieważ miano ie w podeyrzeniu, że chciały wspierać zamiary junty w Bue-

nos-Ayres. Zarzucaią im, iż chciały tę prowincyą ogłosić za niepodległą. Monte-Video utrzymało dawny swoy rząd i radę. Obie tę władze wykonały przysięgę reiencyi Hiszpańskiey, czego w Buenos-Ayres nie zrobiono. Z Monte-Video posłano woyska do Kolonia, dla rozbroienia tamteyszey milicyi i innych osob. Zołnierze morscy przewodzą teraz w Monte-Video. Rządzca nie mogł im zabronić, aby w ulice nie zatoczyli dział i rozbroili powyższych dwoch pułkow milicyi. Reszta będącego w Monte Video woyska połączyło się z żołnierzami morskiemi, tak iż ci są panami miasta.

Z Rio Jarneiro d. 9 Października.

Przez statek Mislete odebraliśmy doniesienia z Buenos-Ayres do 27 Września. Te zawieraią wiadomość, iż rząd w Monte-Video zaczena opasywać miasto Buenos-Ayres. Admirał de Courcy popłynął na okręcie Foudroyant na rzekę Plata. Jnny list donosi także, iż mieszkańcy Monte-Video obległi Buenos-Ayres. Wewnętrzne prowincye południowey Ameryki należą wszystkie do woyny domowey. Angielskie i inne kupieckie okręty, znayduiace się w porcie Buenos-Ayres musiały się do Maldonado oddalić, dla oczekiwania tam wypadku gwałtownych środkow, ktore w tey chwili są przedsiebrane. Spodziewaią się, iż Angielski Admirał de Courcy potrafi poroznione strony poiednać.

Z Rio-Janeiro d. 16 Października.

Statek Misletoe, który tu niedawno przybył, przywiozł bardzo nieprzyiemne doniesienia od rzeki Plata. Junta w Buenos-Ayres posłała znaczny korpus woyska przeciw Kordubie, dla przymuszenia tego miasta do przyłączenia się do nowego porządku rzeczy. Woysko to opanowało bez trudności wspomnione miasto. Rządca iego, tudzież Liniers i kilka iego stronnikow uciekli we wnątrz tey prowincyi, lecz byli ścigani, schwytani, i do Buenos-Ayres odesłanemi. Junta kazała ich zaraz sądzić i naturalnie za winnych uznani zostali. Liniers, Pułkownik Alende, rządca Korduby, Concha, Assesor Rodriguez i królewski officer Morena zostali nazaiutrz na mocy wyroku sądu rozstrzelanemi. Zaledwo doszła wiadomość o smutnym tym zdarzeniu do Monte-Video, gdy rząd tego miasta rozkazał obledz Buenos-Ayres. Oprocz okrętu Foudroyant popłynęły na rzekę Plata d. 12 ieszcze dwa liniowe okręty, 3 fregaty i 2 brygi. Nie wiadome są wprawdzie zamysły Angielskiego Admirała de Courcy; lecz spodziewać się należy, iż postąpi stosownie do okoliczności.

W tey chwili dowiaduiemy się, iż Buenos-Ayres opasane iest przez eskadry Angielską, Hiszpańską i Portugalską. Nie tylko Liniers, ale iego syn i 5 innych osob rozstrzelanemi zostali.

Amerykański okręt Sloth, który na drodze z Ameryki do St. Sebastiani zabrany był, został dziś przez sąd admiralicyi za dobrą zdobycz uznany.

Z Akwisgranu d. 15. Grudnia.

Kollegium tuteyszych rękodzielnikow i izba handlowa w Kolonii posłały adressy do Nayiaśnieyszego Cesarza, wyrażaiąc nayżywsze swoie podziękowanie za dobro, ktore wyroki Cesarskie przeciw Angielskim towarom dla fabryk i rękodzielni kraiowych zrządziły.

DODATEK
DO Nru 3.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 9. STYCZNIA 1811 Roku WE SRODĘ.

Z Peterzburga d. 12 *Grudnia.*

Wyznaczona od tuteyszych kupcow kommissya do zastanowienia się nad przyczynami spadania biegu wexlow i obmyślenia sposobow do zaradzenia temu na przyszłość, wezwana od J. J. Mci została, aby podług swego przekonania śmiało myśli swoie wyraziła. Podane od tey kommissyi pismo pochwalił J. J. Mość i oświadczyć iey rozkazał swoie ukontentowanie. Oczekuią więc w krotce rozporządzenia ściągaiącego się do tego przedmiotu.

Mowią, iż J. J. Mośc poiedzie na kilka dni do Tweru.

Jenerał piechoty Hrabia Kaminski 1wszy otrzymał order S. Jędrzeia 2giey klassy.

Gazety nasze przywodzą następuiące zdarzenie, iako przykład przytomności umysłu i odwagi iednego Rossyyskiego officera morskiego:

" Mieszczanin Mateusz Jerasimow, z Koła w Rossyyskiey Laplandyi, wysłany był w miesiącu Lipcu iako kapitan kupieckiego okrętu Archangelskiego kupca Popow z żytem do Norwegii. D. 19 Sierpnia niedaleko przylądka północnego znalazł się w pobliskości trzech masztowego woiennego okrętu Angielskiego, który przeciw niemu płynął, i posłał do iego okrętu szalupę z 15 ludzmi i officerem, ktorzy go zaraz opanowali, wszystko sobie przywłaszczyli i pieniędzy żądali. Jerasimow nieśmiał się bronić, widząc oprocz tego iescze fregatę Angielską w pobliskości. Z iego okrętu wzięto 4 maytkow, a zostawiono 7 Anglikow i officera. Musiał więc za Angielskiemi okrętami płynąć. D. 23 Sierpnia oddzieliła go burza od nich. Jerasimow postanowił tu z swoiemi ludźmi odzyskać okręt. D. 30 Sierpnia o godzinie 5 zrana, gdy Angielski officer z 6 maytkami spał ieszcze w swey budzie i ieden tylko maytek trzymał straż, Jerasimow wrzucił tego maytka z swoiemi ludzmi w morze i zatarassował budę z officerem i maytkami. Obudziwszy się dobywali się wszystkiemi siłami, ale nadaremnie. Po 3 dniach prosili o żywność; dostarczał im oney Jerasimow i zawinął potem do twierdzy Duńskiey Wardehaus, w którey oddał dowodzcy swoich jeńcow, wziął od niego zaświadczenie, naprawił swoy okręt i powrocił do Koła.

Z Nancy d. 9 Grudnia.

Wielu z Hiszpańskich Jenerałow i officerow, którzy w naszem mieście, iako jeńcy woienni zostaią, poddali się Królowi Jmci Jozefowi, przysięgę wykonali i w liczbie 55 do Hiszpanii poiechali.

Od niższey Elby d. 24 Grudnia.

Wielka odmiana, która przez uchwałę senatu pod d. 13 Grudnia w północnych Niemczech zaszła, obeymuie od prawego brzegu Renu aż do lewego Elby, liniią rachuiąc przyłączoną dawniey do Hollandyi wschodnią Fryzyą blisko 700 kwadratowych mil kraiu Niemieckiego i 1 milion 300,000 ludności. Liniia ta, przerzynaiąc były Xięstwo Kliwii, idzie południową stroną około miasta Monasteru, przez biskupstwo Osnabruckie, były Xięstwo Minden, Hrabstwo Hoya i na wschod około Werden, stamtąd na północ przez kray Luneburski, przytykaiąc do tego miasta i między Artlenburg i Hitbergen wpada do Elby.

Z Rzymu d. 3. Grudnia.

Wczoraysza rocznica koronacyi była tu bardzo wspaniale obchodzona. Szczęśliwa ciąża Nayiaśnieyszy Cesarzowey powiększała radość powszechną; ieżeli bowiem porodzi syna, nosić on będzie tytuł Króla Rzymskiego.

Z Medyolanu d. 12 Grudnia.

Wicekrolowa Włoska rozwiązana została d. 9 b. m. synem. W. Kanclerz królestwa Xże Lodi, złożył oycu z powodu radosnego tego zdarzenia życzenia w imieniu kraiu. Onegday było całe miasto Medyolan pięknie oświecone. Wicekról rozkazał, aby wszystkim ubogim matkom, które d. 9 w Medyolanie, Wenecyi, Bononii, Ankonie, Trydencie, Brescia Weronie, Kremonie i Udine porodziły, dany był pieniężny podarunek, i aby tey zimy rozdawano codziennie porcye Rumfordskiey zupy pomiędzy ubogich w Medyolanie i Weronie.

Król Neapolitański powrocił do swey stolicy z podroży do prowincyi Terra di Lavoro. Stosownie do wyroku Królewskiego będzie w królestwie Neapolitanskim tabaczka i tytuń od 1 Grudnia na korzyść skarbu robiona, sprowadzana i sprzedawana.

Z Sztokolmu d. 18 Stycznia.

Słychać, iż Królewiczowa Jmć Następczyna tronu poiedzie z Gotenburga przez Westreas, Oerebro, &c. do Sztokolmu. Mowią, iż Królewicz Następca tronu wyiedzie przeciw swey familii do Oerebro.

Nadworny Lekarz Rossi skazany był przez sąd Sztokolmski z oddaleniem od urzędu i pensyi na wygnanie z kraiu. J. K. Mość oświadczył atoli w liście do tegoż sądu pod d. 31 Października, iż nie ma żadnego prawnego dowodu, ażeby na wygnanie mógł bydź skazany.

Mowią o zwołaniu seymu w Lutym.

Z Panczowy d. 17. Grudnia.

(Z Gaz. Presburskiey.)

Własnoręcznem pismem Rossyyskiego Feldmarszałka, Hrabiego Kaminskiego, powołany był Naczelnik Serwianow, Jerzy Petrowicz Czerny, na kongress do Bukarestu; ale że przybyły tam Turecki Reisefendy nie mógł, stosownie do swego pełnomocnictwa, zezwolić na żądania Naczelnego wodza Rossyyskiego, opuścił zatem Bukarest i układy natychmiast zerwane zostały. Jerzy Czerny pozostał więc we wsi swoiey Topola.

Pułkownik Nikitsch znayduie się teraz w Belgradzie, lecz odebrał rozkaz udania się do swego pułku.

Handel między Turcyą i Serbiią, zawsze ieszcze iest przerwany i nie ma podobieństwa, żeby prędko był otwarty.

Od granic Hiszpańskich d. 22. Liſtopada.
(Z prywatnego liſtu.)

Powracam po 7miu przeszło miesiącach z Hiszpanii, gdyż muſiałem zboczać z drugi na Algier. Przybyłem na polakrze Wenus przed wyspę Cabrera d. 16 Kwietnia 1810, która przywiozła tam z portu Mahon 300 Francuzkich i Szwaycarskich jeńcow. Zdayduie ſię na tey wyspie przeszło 4000 jeńcow Francuzkich i można zupełnie bydź o nich spokoynem z ſtrony rokoszanow. Stary zamek broni tey wyspy, a w pięknym iey porcie znayduią ſię zawsze woienne Hiszpańskie okręty pilnuiące jeńcow. Cabrera będąc od mieszkańcow opuszczona, należy cała do jeńcow, którzy popoſtawiali piękne szałasze i pozakładali ogrody, które przyłagodnym klimacie zielenią ſię przez cały rok i doſtarczaią im podoſtatkiem ogrodowizn. Procz tego znayduią ſię tam traktiernie i przedaiący wszelkiego gatuuku żywności, a z Palama przychodzi, co dwa dni barka z żywnościami. Zrobiono tam nawet teatr, salę do tańcow i fektowania i otworzono kawiarnię. Lecz słychać, iż ieżeli nie wszyscy, przynaymniey większa część officerow ma bydź do Anglii przewieziona i w okolicach Portsmutu umieszczona.

Stopnie zimna na Termometrze Reaumura w obserwatoryum Szkoły główney w pierwszych dniach roku zaczętego okazały ſię naſtępuiące:

Dnia 1go Stycznia 1811,

	z rana	po południu	w wieczor.
	10	10	9.
— 2	9	5	10.
— 3	7	4	6.
— 4	6	7	11.
— 5	20	17	21.
— 7	19	12	17.

J. Karkoszyński,
Zaſtępca Obserwatora.

Dnia 7 i 8 Stycznia 1811.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Kleparzu sprzedawanych.

Na Monetę	Przednie. Złp.	gr.	Średnie. Złp.	gr.	Poſlednie. Złp.	gr
Korz: Pszenicy	12	15	11	15	10	—
— Zyta	10	—	9	—	8	15
— Jęczmienia	7	15	7	—	6	15
— Grycu	9	—	8	—	—	—
— Owsa	4	15	4	—	—	—
— Jagieł	25	—	23	—	20	—
— Rzepaku	12	15	—	—	11	15

DONIESIENIA.

Niżey podpisany Artyſta przybyły z Włoch do tuteyszego miaſta, ma honor uwiadomić Prześwietną Publiczność, iż w domu Pana Waſserraba na ulicy Grodzkiey Nr. 21, otworzył Gabinet zawieraiący 85 ſigur woskowych wielkości naturalney, wyobrażaiących wielu Monarchow Europeyskich, Marszałkow Francuzkich, wielu sławnych Jenerałow, Filozofow, słowem ludzi naysławnieyszych tak naszych iako i ſtarożytnych czasow, ubranych ſtoſownie do charakteru. Zarecza zaś Amatorow pieknych sztuk, iż wszyscy którzy Gabinet ten bytnością swoią zaszczycić racza, dokładnem wypracowaniem Figur zadziwieni, naymocniey ukontentowani odeyda.

Gabinet otwarty ieſt z rana od godziny 9 do 12tey, po południu od godziny 2giey do 9tey. — Osoby pierwszego ſtanu płacą podług upodobania. — Od osoby dyſtyngwowaney płaci ſię zł. pol. 2 lub ryń. 4; Od dzieci i służących zł. pol. 1 lub ryń. 2.

Kaietan Pic i. Reno ańczyk.

W Xięgarni Jána Maja w Krakowie na ulicy Floryańskiey pod Nrem 507 znayduie ſie świeżo wyszłe z druku dzieło pod tytułem: *Porządek Fizyczno-Moralny, czyli Nauki o należytościach i powinnościach człowieka, wydobytych z praw wiecznych, nieodmiennych i koniecznych Przyrodzeni.* — przez H. K. Tom pierwszy kosztuie zł. pol. 6. Tom zaś drugi w ciągu roku teraznieyszego wyydzie z pod prasy drukarskiey.

Z ſtrony Intendentury dóbr i lasow Narodowych Departamentu Krakowskiego wiadomo ſię czyni, iż w skutek Reskryptu JW. Radzcy Stanu, Jeneralnego dób i lasow Narodowych Dyrektora zdnia 26 Liſtopada 1810 Nr. 671 bedzie wiecey daiącemu zadzierżawione małe polowanie, na lat 5 lub 6, ieżliby sobie dzierżawiący tego życzył, do czego oznacza ſie termin licytacyi w Jaworznie, Słomnikach, i Smardzowicach pod Oycowem dnia dwudzieſtego Stycznia r. b. Warunki kontraktu przed zaczęciem licytacyi w urzędzie Naddzierżawcy respective każdey z powyższych Ekonomiy oznaymione zoſtaną. Wszyscy przeto chęć licytowania maiący wzywaią ſię, aby na wyznaczony wyzey dzień o godzinie 9tey z rana znaydować ſię raczyli.

W Krakowie dnia 3go Stycznia 1811 roku.

W oddaleniu ſię W. Intendenta na luſtracyą dóbr.

Bo. Laurest, Sekretarz.

Sąd Kryminalny Departamentow Lubelskiego i Siedleckiego, wzywa ninieyszym P. Stanisława Grałewskiego mianowanego Dekretem JW. Miniſtra Sprawiedliwości Kanceliſtą przy Wydziale Policyi poprawczey w Zamoyściu, ażeby w celu pełnienia obowiązkow Urzędu swego na mieysce urzedowania, to ieſt do Zamoyścia na dzień 1 Stycznia niemylnie ſtawił ſię, inaczey po uchybionym terminie wyznaczonym, Urząd po nim za wakuiący uznany, i inny kandydat na to mieysce JW. Miniſtrowi Sprawiedliwości do zatwierdzenia przedſtawiony bedzie. W Lublinie d. 29 Liſtopada 1810.

Potocki. Swidziński Sek.

Ponieważ Ur. Ignacy Kuliński piekarz i Obywatel Krakowski, prożbę do JW. Prezesa T. C. P. J. D. K. o rozwod z żoną swą P. Jadwigą z Gilewiczow Kulińską podał i rezolucyą dozwalaiącą zapozwania teyże ſtosownie do artykułu 108 Kodexu Napoleona zyskał, że zaś podług zeznania tegoż Ur. Kulińskiego wspomniona Jadwiga Kulinska drugi rok go iuż odeszła i wcale o niey gdzie ſię znayduie niewie, podpisany przeto przez niniejsze Obwieszczenie też P. Jadwigę z Gilewiczow Kulińską do ſtawienia ſię przed JW. Prezesa T. C. P. J. D. K. na dzień 7 Marca 1811 roku o godzinie 4tey po południu niniejszemi przywołuie i kopią za nie W. Barstchowi Zaſtępcy W. Intedenta Magiſtratu Krakowskiego oddaną w Dzienniku Krakowskim umieszcza. Działo ſię w Krakowie dnia dwudzieſtego siodmego Grudnia tysiącznego ośmsetnego dziesiątego roku.

Na mocy rezolucyi Wysokiego Trybunału Cywilnego Pierwszey Inſtancyi Departamentu Krakowskiego na prożbę Ur. Ignacego Kulińskiego piekarza i Obywatela Krakowskiego w Krakowie na ulicy Rogackiey pod liczbą 418 zamieszkałego do liczby 1685 dnia 26 Liſtopada r. b. zapadłey.

Ja Jan Kanty Kowalski, Burgrabia Trybunału Cyw. Pierwszey Inſtancyi Departamentu Krakowskiego, wezwany na ten Urząd od Jaśnie Wielmożnego Miniſtra Sprawiedliwości ddto Warszawa 1go Sierpnia roku bieżącego, na ulicy Gołębiey w Krakowie pod liczbą dwieście oſiemdzieſiąt dwa w kamienicy własney zamieszkały, w Imieniu Prawa i Panuiącego zapozwałem i nakazałem P. Jadwidze z Gilewiczow Kulińskiey u Męża swego Ignacego Kulińskiego zamieszkałey, ażeby ſię na audyencyą prez. w Trybunale Pierwszey Inſtancyi Departamentu Krakowskiego na Grodzkiey ulicy pod Liczbą ſto sześć poſiedzenia swe odbywaiącego dnia ſiodmego Marca tyſiącznego ośmsetnego jedynaſtego roku o godzinie czwartey po południu w Sprawie rozwodowey z mężem swym wzwyż wyrażonym Ur. Ignacym Kulińskim końcem poiednania niezawodnie ſtawiła; w przypadku zaś nie ſtawienia ſię, sprawa ta, iak Prawo chce zaocznie przeciw niey popierana bedzie. — Którey nie zaſtawszy w zamieszkaniu męża wzwyż wyrażonego kopią niniejszego zapozwu dla niey W. Bartschowi, Zaſtępcy W. Intendenta Magiſtratu Krakowskiego dnia dwudzieſtego 9go mieſiąca i roku bieżącego o godzinie dziewiątey ranney w tegoż Biorze oddałem. Likwidacya kosztow — Akt Zł: Pol: 3. Kopia gr. 15. Doręczenia dwa Zł. 1. Od umieszczenia w dzienniku Zł. 18. Za Stępel Zł. 2 gr. 8. Summa Zł. Pol. 24 gr. 23.

J. Kanty Kowalski Burgrabia, T. C. P. J. D. K.